

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Liber Qvartvs. De Sarmatia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13167

§. 6. *In Spitzberga.*

QUI hîc piscantur Bataui & Angli, deficientibus nauibus relinquunt pisces suos, & anno sequenti dum redeunt integros reperiunt, sine vlla corruptionis suspicione. *Relationes Batauorum.*

Hîc quoque piscis capitur quem Islandi vocant *Nahuay*, cuius carnem si quis comedat statim moritur. Habet autem hic dentem, in capite prominentem septem cubitorum, quem pro Monocerotis cornu Bataui vendiderunt: & verò creditur venenis aduersari. *Idem Bataui.*

Equos marinos hîc quoque conficiunt, quos alij vaccas, alij elephantes marinos nuncupant: sed non est facile eos habere integros plenosque succi. Statim enim atque vnus eorum cuspe percussus interiit reliqui accurrunt, & cadauer tandiu premunt, eique tandiu insident, donec corrumpatur. *Idem Naucleri & Piscatores.*

LIBER QVARTVS.

De Sarmatiâ.

CAPVT PRIMVM.

Historica Sarmatia descriptio.§. 1. *Nomen.*

DICEBANTVR olim omnes illi populi Septentrionales Scythæ, sed demum inducto Sarmatarum, & Germanorum nomine Scythæ vocari desierunt, ait Plinius, Scytharumque nomen ignotis tantum populis hæsit. Dicti autem sunt Sarmatæ, vt quidam volunt ab *Afarnoth* filio *Iectan* filij *Heberis*; vel à vultu terribili, seu serpentino; σαύρος enim lacerta est, ὄμμα oculus. Græci itaque Sauromatas, Latini Sarmatas appellant. Tamen in Periplo Scylacis Σάρμαται nominantur: ἰππομόλγοι autem & γαλακτοφάγοι, & alia eiuscemodi, epitheta sunt, non nomina.

Bb ij

§. 2. *Quantitas.*

NIHIL certi hîc pronunciari potest propter ignorantiam eorum locorum, de quâ in veterum erroribus lib. 2. primæ part. To. 1.

§. 3. *Qualitas.*

Hic maximum frigus omnes veteres agnoscunt : Sylvas immensas Mela, vt & lætissima pascua fluuiis exuberantibus : quamquam alicubi tantam ligni agnoscat inopiam, vt dicat incolas vti ossibus pro ligno. Sed fertilissima Taurica Chersonesus, quæ aliàs pendit Mitridati Eupatori c x x c. medimnorum millia, & talenta argenti c c. vt hîc taceam de frumento in Græciam, & Athenas deportato. Piscatio quoque ad Meotidem paludem luculenta, vnde laudantur Taurica Salsamenta. Equos ferocissimos habet tota hæc regio, ideóque omnes castrantur vt mansuetiores sint : hæc & plura Strabo lib. 7.

§. 4. *Mores.*

MIXTA habebant connubia, hoc est communes vxores: Tacitus, eas autem colebant vt dominas: Stobæus. Sic obtegebant se pelli- bus vt tantum oculi, atque os paterent : Mela. Tertio die tantum cibum capiebant: Isigonus Nicaensis apud Plinium. Viuebant plerique in cauernis, Mela. Auri & argenti maximarum pestium ignari erant, idem Mela. Incolæ Chersonesi mansuetiores, & πολιτικώτεροι, sed lucro dediti, quare fures & piratæ: Strabo lib. 7. Interiùs habitantes feri, & crudeles. Bella & lites amant, quem primum interemerunt eius sanguinem ebibunt, & quo quis plures interemerit eò nobilior : neminem interemisse probrum maximum: Mela. Crudelitatis testes Thoas, & Diana Taurica: Herodotus lib. 4. tradit Iphigeniæ immolatos fuisse omnes naufragos, iis caput percuti clauâ, truncum in mare deturbari, caput affigi conto, & rectorum fastigio imponi. Strabo lib. 7. ideóque pontum olim ἄζευον dictum, quòd Scythæ hospites immolarent, deuorarent, & eorum caluitis pro poculis uterentur. Reliqua in singulis populis proferentur commodiùs.

§. 5. Religio.

MARS omnium Deus, eique pro simulachris enses, & tentoria dedicant. Homines pro victimis cædunt, *Mela*. Ignem etiam, Solem & Lunam coluerunt, *Clemens Alexandrinus*. Postmodum ad eos aduecti ex Græcia Iupiter, & alia turba deorum.

Fœdera apud eos non sunt incruenta: & verè fœdus percutiunt: eximunt sibi sanguinem permixtumque degustant, idque putant mansuræ fidei signum certissimum, *Mela*. Addit Herodotus lib. 4. eo etiam sanguine illinere acinacem, securim, tela, multis se verbis deuouere, tum demum vinum suo mixtum sanguine potare.

§. 5. Politia.

Princeps hîc parenti nullus succedit, sed à populis eligitur, *Strabo*. Rex in Chersoneso semper dicitur tyrannus quantumvis *νομίμος* imperet. Rex Bosphoranorum vltimus fuit Parysates, qui cùm Barbaris resistere non posset, maius tributum exigentibus Mitridati Eupatori sese submitit, *Strabo lib. 7.*

Roxolani quoque Regem suum habuere, & iis imperauit Ateas ille, qui contra Philippum Amyntæ filium bella gessit. Roxolani autem omnes profitentur militiam suosque locant agros, & in eos qui stipendia, aut fructus denegent arma circumferunt. Hinc Afander quidam Isthmum Tauricum muro permuniuit, quem decem turribus firmavit.

VETVS DIVISIO SARMATIÆ.

	ÆSTIÆI	{	Scyri. Hirri.
P O-	VENEDÆ	{	Troglodytæ. Geloni. Neuri.
P VLI	BASTARNÆ	{	Sidones. Carpiani. Atmoni. Peucini. Borani.
SAR-	TYRANGITÆ		vbi & Axiacæ.
M A-	R O-	{	Effedones. Tanaitæ.
	M A-	{	Bafilides.
	X O-	{	Iazyges Mæotæ: Boristhenitæ.
	B I I.		
	LANI		
T IÆ.	GEOR-	{	Tauri.
	GI	{	Bosphorani.
	RIPHACES	{	Agathyrsi. Arimaspi. Hyperborei.

CAPVT II.

Diuisio Geographica Sarmatiae.

§. 1. *Æstiai*, la Prusse, Liuonie, & Samogitie.

ALITER Hesti, seu Æsti, & Ostiones, quorum vestigium translucet in *Esten* Prouinciâ Liuoniæ: in littore Oceani constituntur apud Cassiodorum, apud Eginhardum ad sinum Codanum. Apud hos colligi succinum intelligitur ex Epistolâ Theodorici: quid autem Succinum, & vnde; legatur Philippus Cluuerius cap. 44. lib. 3. Germaniæ antiquæ. Notat etiam Tacitus colligere eos frumenta, & fructus, laborare *supra reliquos Germanos*; quibus verbis, eos Germanis videtur accensere. In Æstiais autem duo populi.

SCYR-
RI { Sidonio Sceri, quorum regio palustris admodum dicitur OVIN apud Iornandem; olim amici Gothorum, fuere postmodum hostes: vnde colligere nititur Cluuerius Gothos fuisse Gothones Germaniæ populos, non è Scandiâ petendos esse.

la Prusse. {

HIRRI { Plinio soli cogniti sunt: quibus addicenda Osericta
la Liuonie, { Insula vulgò *Oesel*, quam Plinius Latrim appellat,
& la Sa- { eamque in sinu Clylipeno collocat, in quâ tradit
mogitie. { Mitridates cetri genus crescere ex quo Succinum defluat.

§. 2. *Venedæ*, la Lithuanie.

EORVM vestigia in extrema parte Meridionali Liuoniæ Cluuerius agnoscit, in vrbe *Vvenden*. Obseruat item ad mare habitasse, & ab illis dictum esse Venedicum sinum, sicut & Pomeraniæ Regionem *Vvenden*, & Marchiam Vinidorum, in quam cum aliis Slaus transmigrarunt; vbi etiamnum Vinidi nominantur. Annumerantur à Plinio Sarmatis; dubitat Tacitus quoniam non viuunt in plaustris & equis, sed pedum vsu & pernicitate gaudent, & scuta gestant, errant tamen per sylvas Sarmatarum more latrociniandi

nandi gratiâ. In iis tres populi.

TROGLODYTÆ

la partie plus Septentrionale de Lithuanie.

Vadianus in Melam putat esse dictos à specubus, in quibus delitescunt quemadmodum Æthiopici, sed hos declinandi caloris causâ, illos frigoris speluncas habitare, & putat de nostris scripisse Virgilium,

*Illi in defossis specubus secreta sub altâ
Otia agunt terrâ, &c.*

GELONI

partie de Mazouie, la Podladie, & partie Occidentale de Lithuanie.

Hostium cutibus se, equosque suos velabant, & se quidem pelle capitis, equos reliqui corporis cute, Mela, & Solinus. Pictos nominavit illos Maro 2. Georg. & 4. sanguinem equorum cum lacte miscere ait:

Et lac concretum cum sanguine miscet equino.

NEVRI,

partie plus Orientale de Lithuanie, & le Duché de Smolensko.

Quibus tempus assignatum, ut in lupos conuertantur, item in eos qui fuere mutentur; ad Borysthenem fluium degunt. Mela, Plinius, & Solinus.

§. 3. Basternæ, aliter Pencini.

Seu Bastarnæ, malè Blasternæ, Valerio Flacco metri causâ Baternæ, quos dubitarat Tacitus utrum Sarmatis annumeraret, quia sermone, cultu, fede, domicilio Germanos referunt, nisi mixtis connubiis uiuerent. Apud Plurarchum, Polybium, & Liuium dicuntur Gallica gens, quod ut explicet frustra se torquet Cluuerius, quis enim nescit Gallos Europam vniuersam peruasisse, Dio Scythas appellat, Strabo Thracibus permiscet, idem Dio Triballos, & Dardanos ait ab iis debellatos esse.

BAS-
TER-
NARVM
VRBES

Carrodunum: *Limbourg*, Cluuerio; putat tamen Petrus Appianus esse *Cracon*, minùs probabiliter.
Clepidaua: *Camieniek*, ab aliis Clepidiana quòd in more Clypei vndique montibus valletur.
Vibantauarium, aliter Vibantanarium: *Bar*.

BAS-
TER-

SIDONES, *parties Bo- reales de Russe noire, & petite Pologne.* Prope Vistulam, ut ex Ptolemaeo, benè colligit Philippus Cluuerius.

Parall. Geogr. Tom. II.

Cc

N A-	ATMONES <i>la haute Volhinie.</i>	} Pars Bastarnarum Straboni; sed quo loco collocandi sint Cluuerius dubitat, fortè supra Tyrangitas.
R V M	BORANI	
D I-	PEVCINI <i>la Podolie, & Bessarabie.</i>	} Ptolemæi Bulanes qui in expeditionem cum Gothis profecti sunt; eorum situs ignoratur.
V E R-	GETARVM SOLITVDO <i>Territoire d'Oczakon au deçà du Nic- per.</i>	
S Æ		} Inter Hierasum Fl. & Tyram, vbi Darius Histaspides bellum inferens Scythis, siti cum exercitu ferè confectus est. Vbi etiam postea Lyfimachus à Dromicheta, seu Dromichare Getarum Rege viuis captus est.
G E N-	CARPIANI <i>parties Meri- dionales de la petite Pologne, & Russie noire.</i>	
T E S		} Dicti à Zosimo reliquisque deinceps CARPI in historiâ Romanâ celeberrimi; nomen habent à monte Carpatho, quo Sarmatæ à Dacis discescunt.

§. 4. Tyrangita, la basse Volhinie.

ET Tyrigetæ Straboni, qui eos Getis connectit, aliis Tyritæ à Tyra fluuio sic dicti, qui à Iornande Dricca nominatur hodie *Nestor*, aliis *Dniefter*.

POPVLVS TYRAN- GITIS MIXTVS	} AXIACÆ <i>Pays autour de Dessau.</i>	} A Fluuio Axiace sic nominati: Hi populi, inquit Mela, furari quid sit ignorant, ideò nec sua custodiunt, nec tangunt aliena.
V R-		
B E S		} TYRAS ciuitas aliter Ophiusa, licet Ptolemæus ex iis perperam duas vrbes faciat, colonia Phœnicum erat, vnde ab Ammiano nuncupatur Tyros: <i>intercidit</i> . Niconia, seu Niconium ad Istri ostia Stephano, Ptole-

TY-
RAN-
GI-
TA-
RVM

mæo ad Fl. Axiacum, Straboni ad Fl. Tyram è regio-
ne vrbis Tyræ, hodie si credimus Nigro dicitur *No-*
manoster.
Hermonactis vicus, postea Hermonassa, Plinio & Me-
læ, à quibus tamen in Mæsiâ collocatur, hodie Nigro
est *Moncastro.*
Neoptolemi Turris in ostio Tyræ Fl. ab legato Mitri-
datis condita, qui Roxolanos deuicit: *perui.*

§. 5. *Roxolani*, partie de la Moscouie, & la Tartarie
Precops.

POPVLÆ fortissimi de quibus multa ex Strabone diximus in Po-
litiâ Sarmatarum, à Mitridate Eupatore bello superati sunt: discre-
ti in Hamaxobios, qui in curribus degebant, & Georgos quia ter-
ram colerent, & potissimum Tauricam Chersonesum, quam ap-
pellatam esse Georgiam Strabo innuit. Iterum autem Georgi in
Tauros, & Bosphoranos distinguebantur: Tauri in fabulis, &
tragædiis celeberrimi sunt; Bosphorani in Historiâ Romanâ ex
quo ditionis Mitridaticæ esse cœperunt; ita dicti à Bosphoro
Cymmerio, quo Mæotis cum Euxino connectitur.

NVM. I. *Hamaxobij*, sic dicti quòd in curribus viuerent.

ESSEDONES

la partie plus
Meridionale
de Moscouie.

De quibus *Mela*: ait eos parentum funera cum vo-
luptate celebrare, eorum viscera pecudum visce-
ribus permixta vorare; capita affabrè expolita &
auro cincta pro poculis gerere, quæ etiam apud
Solinum, & *Herodotum* leges.

TANAITÆ

le pays entre
les deux
Dons: Latinè
Tanais ma-
ior & minor.

Ita dicti à Tanai Fluvio quem adeò
veteres laudauere, & ex Monti-
bus Riphæis eduxere: sed vbi
montes illi in Asiâ dicemus, in
præsentiâ Riphæos, ex quibus
Ptole. Tanaïm educit, putamus
esse montes *Baglanuy.*

Tanaïs ciui-
tas, & em-
porium ad
ostium Fl.
hodie *As-
sou.*

Cc ij

BASILIDÆ
Duchez de Mo-
schou, Volodimir,
Rhezan, &c.

Quos admodum fortes innuit *Strabo lib. 7.*
Mela ait alios ad Herculem & Echidnam
 principia generis referre; mores habere planè
 Regios, pro armis tantùm vti sagittis.

IAZYGES
 MÆOTÆ
les Tartares
d'Ossou, ou
d'Assaph.

A Palude Mæotide sic dicti, ad quam incolebant.
 Hæc palus Mater Ponti à veteribus dicebatur, &
 iuxta Polybiū latitudinis habebat 30. stadia, lon-
 gitudinis 60. Themistius Euphrada *Ἐφρολάκωσ*
 eius longitudinem, sex millium stadiorum tradit.

BORYSTHE-
 NITÆ

A Borysthene Fl. nomen accepere; hic Helleston-
 tius à Græcis dicitur, à Gothis Iornande teste
 Danaster, & ab incolis Danubius, quod tamen
 extremum Ortelio displicet. Duo eius fontes,
 qui venit ab Occidēte vocatur Diaborysthene,
 seu minor Borysthene, hodie Pripetus *Przpieck*:
 alter Borysthene hodie *Nester & Dneſter*, ut vult
 Cromerus, ut Mercator *Nieper*.

OLBIA, seu Borysthene, Olbium, & Olbidum, &
 Olbiopolis, Colonia Milesiorum ad huius Fl.
 ostium: hodie *Olbia*, etiam dicitur vicus ab ostio
 nonnihil discretus.

Lucus Achillis in continenti ad lacum Borysthe-
 nem.

les Tartares
d'Oczakon, en
partie, & le
Duché de Se-
uere, avec une
partie de
Kiou, &c.

Dromos Achillis peninsula extensa: ab Achille
 Theſſalo, qui hîc se exercuit, vel ab Rege indi-
 genâ, ut mavult Eustathius.

Leuce aliter Heraclea, & Macaron, quam Arria-
 nus videtur cum Dromo Achillis confundere:
 Dionysius Heroum Insulam vocat, aut fallor; ho-
 die *Sidonis*, meliùs *Fidonis*.

Carcina hodie nomen retinet, sed est alio in situ,
 olim enim iacebat inter duos Fl. Gerrhum, &
 Hypacyrim, seu Pacyrim, qui hodie *Sem*, & *Def-*
na. Ab vrbe dictus sinus Carcinites.

Tamyraca vnde & sinus Tamyraces, nunc *Golphe*
de Negropoli: quidam tamen lacum potiùs quàm
 urbem esse malunt.

Panticapes Fl. Nomades à Georgis diuidens Plinio, & Melæ, hodie *Conscanoda* putat Ortelius, & hunc Hypanim dictum.

NVM. 2. *Georgi*, sic dicti quòd terram ararent, à quibus & *Taurica Chersonesus*, *Georgia* dicta fuit, nisi malis ab agrorum culturâ per Græcos ita nuncupatam: P' Isle de Caffa ou Precopie.

<p>TAVRI</p> <p>vnde dicta</p> <p>Chersonesus Taurica,</p> <p>sic appellati,</p> <p>vel à Tauricis Montibus, vt Hermodolus, vel à Tauro què hîc ad aratrum religari docuit Osiris, vt vult Volaterranus.</p> <p>TAVRICA</p> <p>CHERSONESVS</p> <p>Appiano</p> <p>PONTICA,</p> <p>Stephano</p> <p>SCYTHICA,</p> <p>vnde incolæ Tauro-Scythæ dicti.</p>	<p>CHERSONESVS, & Heraclea Chersonesus libertate à Pop. Rom. donatum oppidum, antea Megarice dicta custoditis Græciæ moribus, & muro 5. Mil. passuum. Dicitur à Dianâ condita, celebraturque à Nymphæo Specu.</p> <p>Taphra cuius incolæ Satorchæi, vel Satarchi, Prolemæus Satarchen oppidum à Taphra distinguit: hodie <i>Præcep</i>, seu <i>Precops</i>, ad paludem iacet.</p> <p>Eupatorium, & Eupatoria à Diophante legato Mitridentis conditum, malè quibusdam <i>Precops</i>.</p> <p>Ctenus Ctenuntis, vbi fuerunt salinæ, seu lacus marinus, de quo depugnarunt Bosphorani Reguli, & Scythæ: hodie <i>Salines</i>.</p> <p>Parthenium Prom. hodie <i>Rosaphar</i> Barbaris.</p> <p>Mons Berofus, seu collis Taurorum, de quo in Admirandis.</p> <p>Isthmus, Straboni quadraginta stadiorum, quem alluebat ab Occidente Carcinites sinus, seu Tamyrales hodie <i>le Golphe de Negropoli</i>, ab Oriente palus Byces Bugem Fl. recipiens.</p> <p>Mons Trapezus, cuius meminit Strabo, hodie <i>Lassia</i>.</p> <p>Mons Cimmerius, vnde dictus Bosphorus Cimmerius, ait <i>Strabo lib. 7.</i> qui & <i>Mæoticus Melæ</i>.</p> <p>Cimmerium oppidum ad Bosphorum, antea Cerberium Plinio.</p> <p>Symbolum portus angusto introitu, aliter dictus Portus Pactorum, hodie <i>Sibula</i>.</p>
---	---

NVM. 3. Bosphorani, quorum Regnum in Asiam pervadit teste Strabone lib. 7. Partie de la Precopie, ou de l'Isle de Caffa.

- THEODOSIA, Demostheni Θεοδοσία in campo fertili sita, & portu centum nauibus capiendis apto: certè hinc prodiit magnificentia Regis Leuconis in Athenienses. In Itinerario Beniamini *Armilon* dici videtur, dubio procul est *Caffa*.
- EVRO- PÆI, seu CIS } Panticapæum, antea Bosphorus appellata Plinio, primum huius oræ emporium Barbaris, ait Strabo: hodie *Vospero* est Nigro.
- BOS- } Myrmecium oppidulum, Mirmycion Iornandi: *perit*.
Parthenium ciuitas hodie *Rosaphar*.
- PHO- } Zenonis Cherfonesus, cuius meminit Plinius: *intercidit*.
- RVM. } Frons Arietis Κεῖς μέτωπον, apud Paulum Diaconum Actoma, cui opponitur Carambis promontorium Paphlagoniæ, hodie *Famar*.
- ASIA- } SINDICVS, multis Gorgipe; incolæ huius tractus Sindi, Mela Syndones: vrbs ipsa Eustathio Zinchos, Plinio Zingos: *ubi sita fuerit ignoratur*.
- TICI, } Achillæum, dictum Ptolemæo apud os Mæotidis: *perit*.
seu } Phanagoria, in Insulâ Stephano, qui hîc omnia miscet: hodie *Matriga* dici videtur.
- TRANS- }
BOS- }
PHO- }
RVM. } Varadanus Fluius, vel Vardanus Ptolemæi, Ἀχαρδῆος Straboni, hodie Mercatori est *Copa*, Lazio *Zugna*.

§. 6. Riphaces, à Riphæis montibus: partie Septentrionale de Moschouie.

- AGA- }
THYR- }
SI }
Cargagol }
Volochda, }
Etc. }
Supra Arimaspos collocantur à Mela, à quo Sauromatæ Hamaxobitæ nominantur. Cæruleo-capillo insignes facit Plinius: Pictos vocat Maro: à togis pictis innuit Rufus ex Dionysio; vt quisque apud eos præstat notis insignioribus pingitur, hæc ablui nequeunt, Mela.

ARIMASPI { Solino Monocula gens: & verò Herodoto lib. 4.
 Scythicâ linguâ *Arima* vnum: $\omega\delta$ oculum sonant. Ammianus lib. 22. vocat iustissimos, & placabilitate cognitos. Quomodo, & an pugnent cum Griphis, legantur Ornithologi, inter cæteros Aldroandus.

HYPERBOREI { Post Riphæos montes gens felix, inquit Plinius; & nos de iis pluribus in Asia, ad cuius oram Borealem extendi tum ostendemus.

LIBER QUINTVS.

De Regno Polonia.

CAPVT PRIMVM.

Historica Enarratio.

§. 1. Nomen.

POLONOS alij dictos volunt ab vrbecula *Poloneza* ad Vistulam: alij Polonos quasi *Polachos*, hoc est *posteros Lechi*, qui primus Polonis imperauit: Et verò Russi eos *Lascos* vocant, Vngari *Lengel*, quæ voces à *Leche* quidam non putant abludere. Nonnulli tamen, iique doctiores hanc vocem deriuant à nomine *Polska*, quæ & *planitiem*, & *venationem* sonat, quia hæc Regio plana, & incolæ optimi venatores.

§. 2. Quantitas.

Longitudo Regni Polonici desumitur ab oppido *Schauibusin* in limite Silesiæ ad *Smolenskum* in Russiâ, quæ extensio ad maiorem circulum reuocata, dat 11 gradus cum minutis 30. ac proinde milliaria 690. leucas nostras 345. Germanicas 172 $\frac{1}{2}$, Russica *Vorest*, seu *Virst* 910.